

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ministerul Fondurilor Europene

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare

Minuta reuniunii Sub - Comitetului Sectorial Mediu (SCS M) din data de 01.06.2016

Reuniunea din data de 01.06.2016 a avut loc la sediul Ministerului Fondurilor Europene (MFE).

Participanți: Membrii cu drept de vot selectați pentru SCS Mediu, observatori și reprezentanți ai CE. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Cea de-a treia reuniune reuniunea SCS Mediu a fost deschisă de DI Cătălin Gheran, director general DG PIM, reprezentând AM POIM prin prezentarea agendei reuniunii, ședința fiind condusă alături de doamna Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte al SCSM. De asemenea, la reuniunea SCSM au participat și reprezentanții CE.

DI Gheran a informat participanții la SCSM asupra faptului că în cadrul documentelor transmise pentru reuniune se regăsește Minuta reuniunii SCSM din 18.11.2015, agreată de către toți membrii și că Raportul Anual de Implementare (RAI) pentru anul 2015 a fost elaborat de către AM POIM și aprobat de către membrii CM prin procedură scrisă acesta fiind transmis, conform prevederilor din regulament, prin sistemul SFC la CE pentru analiză și aprobare.

Dna. Marisanda Pârâianu, în calitate de co-președinte a SCSM a menționat faptul că împreună cu colegii din cadrul MMAP fac eforturi pentru ducerea la îndeplinire a condiționalităților din sectorul de mediu împreună cu toți actorii relevanți din domeniu, și în acest sens, va fi prezentat membrilor SCSM stadiul realizării condiționalităților pe apă și pe deșeuri.

Dna Florina Barbu, director DCSG POIM, a făcut o prezentare scurtă a Raportului anual de implementare care ulterior finalizării procedurii scrise cu membrii CM POIM, a fost transmis prin sistemul informatic SFC către Comisie. În raport sunt prezentate, conform formatului standard, date despre stadiul implementării programului, stadiul elaborării documentelor programatice, stadiul pregătirii portofoliului de proiecte, mai puțin stadiul implementării pentru ca în acest moment, pentru anul 2015, nu putem raporta un progres în ceea ce privește implementarea. Raportul mai cuprinde detalii despre evaluarea programului operațional, stadiul îndeplinirii condiționalităților atât cele generale cât și cele specifice POIM și mai cuprinde și demersurile întreprinse de Autoritatea de Management pentru stabilirea sistemului de management și control. Pe site-ul MFE este prezentată o sinteză pentru cetățeni a RAI.

Discuțiile au continuat, conform agendei, pe următoarele aspecte:

1. Stadiul condiționalităților ex-ante POIM - sectorul de mediu;
2. Planul de evaluare POIM și Planul de acțiune aferent - sectorul de mediu
3. Calendarul lansărilor POIM - sectorul de mediu
4. Portofoliul de proiecte al POIM 2014-2020 și Previziunile de plăți - sectorul de mediu
5. Propuneri de îmbunătățire a sistemului de implementare a proiectelor de mediu - Manualul beneficiarului și prezentarea noului cadru legislativ privind achizițiile publice

1. Stadiul condiționalităților ex-ante POIM - sectorul de mediu

Reprezentantul MAI-IGSU a făcut o scurtă prezentare a stadiului îndeplinirii condiționalității 5.1. *Prevenirea și gestionarea riscurilor* care se va realiza prin implementarea proiectului RO-RISK Evaluarea Riscurilor la Nivel National, menționând că există premise pentru ca această condiționalitate să fie îndeplinită până la sfârșitul anului 2016.

Reprezentantul ANAR, a făcut o prezentare a stadiului îndeplinirii condiționalității 6.1. Sectorul apei. Astfel, în vederea îndeplinirii acestui criteriu, a fost elaborată o metodologie pentru costurile economice. Metodologia a fost aplicată în procesul de elaborare a celui de al 2-lea Plan de Management al Bazinelor Hidrografice, care conține analiza referitoare la impactul poluării asupra apelor suprafață și subterane. Al 2-lea Plan Național de Management se află în prezent în procedură de aprobare prin Hotărâre de Guvern, astfel încât condiționalitatea să fie îndeplinită până la sfârșitul anului 2016.

În continuare, dna Mihaela Frăsineanu, director general în cadrul MMAP a făcut o scurtă informare în legătură cu stadiul îndeplinirii condiționalității 6.2. Sectorul deșeurilor, mai precis stadiul implementării contractului de servicii prin care se vor elabora Planul Național de Management al Deșeurilor (PNGD) și Planul de Prevenire a Generării Deșeurilor pentru perioada 2014 – 2020. Deși s-au făcut eforturi susținute atât de către MMAP cât și de către MFE, ca calitate de partener în acest proiect, există riscul ca aceste planuri să nu poată fi realizate și aprobate până la sfârșitul anului 2016, așa cum ne-am asumat prin documentele programatice.

Realizarea acestei condiționalități ex-ante prevede identificarea tipului de informații și dezvoltarea/actualizarea procedurilor statistice existente în sectorul de deșeuri și realizarea unei analize privind instrumentele economice existente sau care ar putea fi implementate în România (criteriul 4), care se realizează cu sprijin JASPERS.

Draftul Raportului privind identificarea instrumentelor economice a fost elaborat, în prezent fiind în analiză pentru observații și comentarii până la sfârșitul luni iunie 2016, urmând să fie finalizat și aprobat în luna septembrie/octombrie a. c.

Reprezentanții Terra Mileniul III și IPP au menționat faptul că problematica deșeurilor în România este una sensibilă, lipsa datelor fiind una din principalele cauze, precum și faptul că sistemul de management al deșeurilor la nivel local nu este operațional în cele mai multe cazuri, procedurile de desemnare a operatorului/operatorului regional fiind cele care împiedică funcționarea sistemului. Aceștia și-au exprimat îngrijorarea cu privire la întârzierile înregistrate în cadrul proiectului pentru elaborarea PNGD, ținând cont de faptul că această activitate a început din anul 2013 și suntem abia la faza de colectare a datelor.

Pentru a veni în sprijinul acestui sector al deșeurilor destul de sensibil pentru România, DI Cătălin Gheran a propus membrilor SCSM, conform prevederilor ROF, constituirea unui Grup de lucru (GL) pentru identificarea unor măsuri de finanțare pentru sectorul deșeuri din care să facă parte reprezentanții ai entităților membre ale SCS și anume: MMAP, ANPM, MFE, IPP, Terra Mileniul III, ANRSC, AMCOR, Consiliul Investitorilor Străini, lista reprezentanților în GL urmând să fie completată pe parcurs. Propunerea de constituire a GL a fost aprobată în unanimitate.

DI Silviu Stoica, reprezentant AMCOR, a menționat faptul că problemele nu sunt neapărat la MMAP ci la ANPM, dar și la nivelul autorităților locale și ADI unde se colectează datele. De asemenea, a precizat faptul că este importantă modificarea legislației în domeniu pentru a se impune responsabilități clare la

nivelul autorităților locale dar și la nivelul altor instituții cum ar fi MDRAP-ANRSC, Ministerul Economiei, Ministerul Sănătății .

A fost prezentată pe scurt și condiționalitatea orizontală EIA-SEA.

Reprezentantul CE a dorit să menționeze faptul că problema deșeurilor este una delicată și trebuie tratată foarte serios, apreciază eforturile autorităților pentru încheierea contractului prin care se vor elabora PNGD și PNPGD și a atras atenția asupra calității documentelor. De asemenea, a subliniat că nerealizarea acestor planuri în termenul prevăzut va conduce la neîndeplinirea condiționalității ex-ante pe deșeuri , situație în care vor fi suspendate toate plățile din Axa 3 din POIM, atât pentru sectorul deșeuri cât și pentru apă.

2. Planul de evaluare POIM și Planul de acțiune aferent - sectorul de mediu

Doamna Claudia MAGDALINA, șef birou în cadrul DGAPE, a făcut o scurtă prezentare a Planului de evaluare pentru POIM 2014-2020, menționând faptul că în urma transmiterii planului spre consultare membrilor CM au fost primite observații și propuneri care au fost luate în considerare la forma finală a planului. Au fost punctate următoarele aspecte:

- Planul a fost realizat în conformitate cu Regulamentul privind Dispozițiile Comune și cu Documentul Orientativ al Comisiei Europene privind Planurile de evaluare.
- Finanțat din Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020
- Rapoarte de evaluare prevăzute pentru 2017, 2019, 2023 (cu excepția sectorului energie)
- Abordare unitară la nivel național pe baza unui ghid elaborat la nivelul MFE, pe 3 niveluri: nivelul macro, mezzu (la nivel de program), nivelul micro (la nivel de proiect).
- Abordările metodologice: Metaevaluarea (sintetizarea rezultatelor analizelor cost-beneficiu și ale studiilor de caz), Evaluarea bazată pe teorie, Evaluarea contrafactuală de impact (doar în sectorul energiei și doar în anumite cazuri), Modelare (doar pentru sectorul transporturilor) și Nivel micro (proiect) – instrumente: Analiza cost – beneficiu (ACB) – 70 ACB-uri pentru proiecte mai mari de 50 milioane euro, Studiul de caz (utilizat în cazul tuturor proiectelor mai mari de 10 milioane euro).

Planul de evaluare se va putea modifica ulterior pe parcursul implementării POIM, dacă vor apărea noi nevoi de evaluare, planul de evaluare modificat urmând să fie din nou aprobat de CM POIM.

Membrii SCSM au făcut scurte observații pe tema planului de evaluare POIM care au vizat: evaluarea respectării legislației în domeniul protecției mediului și a măsurilor specifice identificate pentru dezvoltarea coridoarelor de transport (măsuri de infrastructură verde), bugetul alocat pentru AT în domeniul evaluării/ expertiza de calitate în aceste proiecte.

Planul de evaluare a fost supus aprobării membrilor SCSM, decizia luată în cadrul subcomitetului cu o abținere a fost că planul de evaluare al programului va fi propus pentru aprobare din partea subcomitetului de mediu în cadrul CM POIM din 3 iunie a.c.

3. Calendarul lansărilor POIM - sectorul de mediu

Domnul Cătălin Gheran, director general DGPIIM a făcut o scurtă prezentare a calendarului lansării ghidurilor pentru POIM. Astfel, în ceea ce privește calendarul lansărilor pe partea de mediu, au fost

lansate mare parte din prioritățile de finanțare, chiar dacă mai exista niște *fine tuning* momentan la MYSMIS care nu funcționează la capacitate dar sperăm să fie gata cât mai repede.

Au fost lansate apelurile pe managementul deșeurilor, pe infrastructura de apă, pe biodiversitate, pe monitorizarea calității aerului. De asemenea, pentru axa privind riscurile, îmbunătățirea reacției la dezastre, proiectele No Regret. Mai sunt de lansat pentru sectorul de mediu cele două priorități de care am vorbit mai devreme după finalizarea evaluării naționale la riscuri și refacerea ecosistemelor degradate care probabil va fi lansat în 2017 după finalizarea unui studiu pe care ar trebui să-l facă Ministerul Mediului. Reducerea suprafețelor poluate istoric ne dorim să o lansăm spre sfârșitul lunii acesteia.

Avem o problemă legată de pregătirea proiectelor, deși pentru unele ne-am mișcat mult mai bine decât alte sectoare spre exemplu la sectorul de apă, totuși suntem foarte întârziți față de ceea ce ne-am gândit ca și scenariu, dar aceasta este situația. DG PIM a avut discuții nenumărate pe diferite subiecte cu beneficiarii, dar ne-am mișcat mai greu la nivelul autorității de management în ceea ce privește reorganizarea, suntem destul de în urmă cu procesul de acreditate dar nu vrem ca acest lucru să constituie pentru implementarea proiectelor.

Pe sectorul de Mediu vom demara foarte multe proiecte făcute din perioada anterioară atât pe apă cât și pe deșeuri.

4. Portofoliul de proiecte al POIM 2014-2020 și Previziunile de plăți - sectorul de mediu

Doamna Anca TEVI, din cadrul Direcției Programare – DGPIM, a făcut o scurtă prezentare a portofoliului de proiecte din sectorul de mediu care cuprinde în acest moment 150 de proiecte, între care 58 sunt proiecte noi, 51 sunt proiecte făcute, 41 sunt proiecte de asistență tehnică pentru sectorul de apă și apă uzată. Prezentarea detaliată a portofoliului de proiecte și a previziunilor de plăți se regăsește în materialul pus la dispoziție membrilor SCSM.

În continuare, Dl. Ionel TESCARU din partea ARA, a menționat câteva dintre problemele cu care se confruntă operatorii de apă, în calitate de beneficiari ai proiectelor finanțate prin POIM, astfel: problema achizițiilor publice având în vedere noua legislație și necesitatea instruirii personalului asupra noilor prevederi legislative, problema autorităților de reglementare, precum și aspecte legate de organizarea operatorilor regionali și responsabilitățile autorităților locale/primarului.

5. Propuneri de îmbunătățire a sistemului de implementare a proiectelor de mediu - Manualul beneficiarului și prezentarea noului cadru legislativ privind achizițiile publice

Reprezentantul AMCOR a făcut o prezentare scurtă a unor măsuri de îmbunătățire a sistemului de implementare a proiectelor, plecând de la situația existentă, menționând două probleme majore ale sectorului: una este de leadership și a doua este de motivație.

Propuneri de îmbunătățire a cadrului actual:

- Introducerea unui mecanism de finanțare pentru Autoritățile locale sau Operatorii Regionali (de tip VGF – Viability Gap Financing), necesar acoperirii necesității temporare de flux de numerar.
- Revizuirea legislației privind managementul neregulilor prin eliminarea reținerilor preventive pentru suspiciunile de neregula (eventual identificarea de măsuri asigurătorii alternative).

- Evaluarea introducerii ca alternativa a realizării achizițiilor publice la nivelul unei Agenții centrale, pentru toate proiectele POIM.

De asemenea, membrii SCSM au adus în discuție aspecte legate de calitatea consultanților din sectorul de mediu, motivarea, conștientizarea la nivelul autorităților locale și la nivelul populației, problema terenurilor, managementul nămolurilor, problematica controlului din partea Autorității de Audit, precum și faptul că strategia regională (operatori regionali) trebuie menținută și dezvoltată în continuare.

Reprezentantul CE, Dna Valeria CENACCHI, a ținut să menționeze faptul că sunt conștienți de problemele exprimate de membrii SCSM, de dificultățile din sectorul deșeurilor dar și de problemele legate de guvernarea locală și a subliniat că asemenea discuții sunt binevenite și că doresc să aibă discuții cu autoritățile locale pe temele discutate.

În final, domnul Mădălin PASCU, consilier DGPIIM a făcut o scurtă prezentare a principalelor elemente de noutate din cadrul legii privind achizițiile publice, punctând pe scurt: Pragurile achizițiilor care acum sunt stabilite în lei, nu în euro, Criterii de calificare și selecție, Criteriile de atribuire, Factori de evaluare, Consultarea pieței, Împărțirea pe loturi, Documentul unic de achiziție european (DUAE), Subcontractare, Conflictul de interese, Terț susținător și subcontractant, Activități de achiziție centralizată, Modificarea contractului de achiziție publică.

La finalul reuniunii SCS M dl. Cătălin Gheran a prezentat **concluziile**:

1. Deși nu ne aflăm într-o situație foarte bună, ne păstrăm optimismul că se poate face absorbție de 100%, dar trebuie luate niște decizii foarte rapide și trebuie să urmărim strategiile existente în domeniu.
2. Pe sectorul de mediu suntem încă foarte întârziți în ceea ce privește îndeplinirea condiționalităților, membrii subcomitetului au acceptat propunerea de constituire a Grupului de identificare a unor măsuri de finanțare pentru sectorul deșeurilor, pentru a da niște idei din piața, despre cum vede finanțarea în acest sector după elaborarea PNGD.
3. Au fost reținute problemele ridicate în principal de beneficiarii de apă, legate de necesitatea pregătirii în ceea ce privește noua legislație privind achizițiile publice. De asemenea, se va discuta cu conducerea ministerului referitor la presiunea pe care o întâmpina momentan beneficiarii în ceea ce privește implicarea autorităților locale. nici un proiect nu va fi aprobat până când nu avem certitudinea ca strategiile din proiectele vechi au fost respectate în totalitate, ca angajamentele pe care și le-au luat în proiectele vechi au fost respectate în totalitate.
4. A fost reținută solicitarea Comisiei de a regândi puțin modul în care prezentăm informațiile într-un mod mult mai ușor de urmărit atât pentru noi cât și pentru CE cu ocazia raportărilor intermediare pe care le facem.
5. În cadrul SCS M a fost aprobat planul de evaluare al POIM-ului pentru sectorul de mediu.